

Uitvoeringsrichtlijn Kleurhistorisch onderzoek

(URL 2004)

Deze uitvoeringsrichtlijn beschrijft de manier waarop een kleurhistorisch onderzoek wordt uitgevoerd en wat in de onderzoeksrapportage moet staan.

Wat geeft een monumentaal gebouw zijn karakter? Natuurlijk is dat de vorm en het gebruikte materiaal, maar een monument ontleent zijn karakteristieke uitstraling ook aan de kleuren. De (bakstenen) muren, de daken, de deuren en de raamkozijnen, het interieur – alle onderdelen hebben een door de architect weloverwogen kleur gekregen.

Naarmate een gebouw ouder wordt, veranderen de kleuren, door verval of later aangebrachte veranderingen. Denk aan bakstenen die valer worden of kozijnen die in een andere kleur worden overgeschilderd. Kleurhistorisch onderzoek kan de geschiedenis van een gebouw in al zijn kleuren tevoorschijn halen. Zo kunnen we de verschillende bouwstijlen en historische periodes beter begrijpen en is weer te zien hoe het oorspronkelijke ontwerp was bedoeld. Dit is waardevolle informatie als u bij het opstellen van een onderhouds- of restauratieplan de toe te passen kleuren wilt bepalen. Naast kennis over de toegepaste afwerkingen in bepaalde perioden helpt het kleurhistorisch onderzoek ook inzicht te krijgen in het schildersambacht en de wijze waarop er in het verleden werd geschilderd. Naast het onderzoek aan het monument zelf kan archief- en literatuuronderzoek aanvullende informatie verschaffen om de op locatie gevonden resultaten te kunnen duiden en waarderen.

Een onderzoeker die aan de uitvoeringsrichtlijn kleurhistorisch onderzoek voldoet, moet de juiste kennis en expertise in huis hebben. De richtlijn stelt dan ook opleidings- en ervaringseisen. Hieronder zijn een aantal aandachtspunten op een rij gezet waar u als eigenaar mee te maken kunt krijgen. De volledige tekst van deze uitvoeringsrichtlijn is te vinden op de [website van Stichting ERM](#).

Vorbereiding

Het is verstandig om voor het onderzoek eerst een aantal zaken op een rijtje te zetten:

- Wat is het doel van het onderzoek (wat wilt u weten)? Welk type kleurhistorisch onderzoek heeft u daarvoor nodig? En wilt u naast het onderzoek ook een kleuradvies?
- Welke eerdere onderzoeksrapporten, publicaties en tekeningen zijn er al?
- Afhankelijk van de aard van het onderzoek, is het kleurhistorisch onderzoek meer of minder storend (destructief). Mag het onderzoek overal op alle onderdelen en zonder restricties plaatsvinden?

De uitgangspunten voor het onderzoek worden in een zogenaamd Plan van Onderzoek vastgelegd, zodat het voor iedereen duidelijk is waarvoor het onderzoek bedoeld is en wat het kan opleveren.

Uitvoering

In de uitvoeringsrichtlijn worden vier typen onderzoek onderscheiden die variëren in diepgang: een kleurhistorische inventarisatie, een kleurhistorische verkenning, een specialistisch kleurhistorisch onderzoek en een integraal afwerkingsonderzoek. Er wordt uitgelegd welk onderzoek wanneer van

toepassing is. Ook worden de verschillende stappen van deze typen onderzoek besproken. Daarnaast komen de eisen aan het proces aan de orde, bijvoorbeeld waaraan een offerte met Plan van Onderzoek moet voldoen.

Rapportage

Als er kleurhistorisch onderzoek is uitgevoerd, wordt daarvan altijd een schriftelijke rapportage opgesteld. Hierin worden onder andere de onderzoeksresultaten en toegepaste technieken vermeld. Er kan ook een advies in zijn opgenomen ten aanzien van toekomstige kleur- en materiaalkeuzes. Dit wordt allemaal in de uitvoeringsrichtlijn beschreven. Daarnaast bevat deze handige bijlagen met uitleg over de verschillende onderzoekstechnieken, het benoemen van de aangetroffen kleuren en het inzichtelijk maken van de opbouw van de verflagen.